

Bruxelles, den 13.7.2015
COM(2015) 335 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Årlig rapport om gennemførelse af initiativet EU-bistandsfrivillige i 2014

I. INDLEDNING

Som følge af det stigende antal menneskeskabte katastrofer og naturkatastrofer, der er indtruffet på verdensplan gennem de senere år, har de humanitære organisationer brug for flere velforberejdede aktører, som kan være med til at hjælpe de katastroferamte samfund. Som fastsat i Lissabontraktaten¹ har EU oprettet initiativet EU-bistandsfrivillige. Formålet er at bidrage til at styrke Unionens evne til at yde behovsbaseret humanitær bistand og til at styrke kapaciteten og modstandsdygtigheden i sårbare eller katastroferamte samfund i tredjelande og samtidig give de europæiske borgere mulighed for at deltage i humanitære aktioner i tredjelande og udvise solidaritet med mennesker i nød.

I artikel 27 i forordning (EU) nr. 375/2014 om oprettelse af initiativet EU-bistandsfrivillige² kræves det, at Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet årlige rapporter, der behandler de opnåede fremskridt med gennemførelsen af forordningen.

Denne årlige rapport skitserer de vigtigste aktiviteter og resultater i forbindelse med gennemførelsen af initiativet EU-bistandsfrivillige i 2014 og tager højde for de særlige omstændigheder i det første år, som var helliget vedtagelsen af de altafgørende retsakter, der kortlægger de næste skridt i gennemførelsen af initiativet EU-bistandsfrivillige.

II. FORBEREDENDE AKTIVITETER

1. PILOTAKTIONER

Initiativet EU-bistandsfrivillige har et solidt fundament i den pilotaktion, der blev gennemført i tre faser i perioden 2011-2014, og som havde til formål at fungere som rettesnor for initiativets oprettelse og bidrage med oplysninger til udviklingen af standarder og systemer for bestemte dimensioner af initiativet EU-bistandsfrivillige (uddannelse, certificeringsmekanismer, udsendelse, database). Der blev finansieret 12 pilotprojekter under aktionen, og omkring 300 frivillige blev udsendt til 49 tredjelande.

Pilotaktionen vedrørende EU-bistandsfrivillige³ viste sig at være effektiv til at afprøve forskellige modeller eller metoder til gennemførelse af de enkelte dimensioner af initiativet EU-bistandsfrivillige. De indhøstede erfaringer blev brugt under udarbejdelsen af lovgivningen, gennemførelsesretsakterne og de delegerede retsakter og vil sikre en glidende

¹ Artikel 214, stk. 5, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: "Der oprettes et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand, der kan danne ramme for europæiske unges fælles bidrag til Unionens humanitære bistandsaktiviteter. Europa-Parlamentet og Rådet fastsætter ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure statuten og de nærmere bestemmelser om funktionsmåden for et sådant korps."

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 375/2014 af 3. april 2014 om oprettelse af det frivillige europæiske korps for humanitær bistand ("initiativet EU-bistandsfrivillige") (EUT L 122 af 24.4.2014, s. 1).

³ Pilotaktionen blev evalueret af en uafhængig evaluator:
http://ec.europa.eu/echo/files/evaluation/2014/pilot_project_euaiddvolunteers_final_report_en.pdf

overgang til udsendelsen af EU-bistandsfrivillige i henhold til forordning (EU) nr. 375/2014. Derudover bestod en stor del af evalueringen i at udarbejde og stille forslag til en ramme for kontrol og evaluering, som kan bidrage til den regelmæssige vurdering af initiativets gennemførelse.

2. BEHOVSVURDERING

Da dette nye initiativ har en klar behovsbaseret tilgang, har Kommissionen arbejdet aktivt for at skabe et udgangspunkt for opstilling af en behovsvurderingsramme for initiativet EU-bistandsfrivillige. I denne forbindelse blev der anvendt forskellige kilder, herunder en omfattende undersøgelse af de aktuelle behov for bistandsfrivillige⁴, en workshop med en bred gruppe eksperter og fagfolk, som undersøgte forskellige metodologiske processer for, hvordan behovene kunne analyseres på årsbasis, samt evalueringen af pilotaktionerne. Denne ramme vil sikre, at de behov, der skal dækkes gennem initiativets aktioner, bliver vurderet hvert år. Metoden med behovsvurderinger er et modstykke til metoden for humanitære bistandsaktioner, som tager højde for de EU-bistandsfrivilliges særlige kendetegn og på forhånd udelukker områder med væbnede konflikter, hvortil EU's bistandsfrivillige ikke må udsendes. Dette giver en skræddersyet tilgang og sikrer samtidig optimal sammenhæng og komplementaritet med EU's beslutninger om humanitær bistand på verdensplan.

III. VEDTAGELSE AF LOVGIVNINGEN

Det vigtigste resultat i 2014 var vedtagelsen af hele lovgivningspakken, som udgør retsgrundlaget for initiativet EU-bistandsfrivillige, fastlægger reglerne for dets gennemførelse og opstiller de relevante standarder.

Forordningen om oprettelse af initiativet EU-bistandsfrivillige blev vedtaget den 3. april 2014 og opstiller en ramme for fælles bidrag fra europæiske frivillige til at støtte og supplere humanitær bistand i tredjelande. Programmet vil frem til 2020 give 18 000 personer mulighed for at deltage som frivillige i humanitære aktiviteter rundt omkring i verden, herunder EU-bistandsfrivillige, frivillige, som arbejder online, og lokale, som drager fordel af kapacitetsopbygning. Initiativet EU-bistandsfrivillige er åbent for en bred vifte af faglige profiler - fra unge til etablerede humanitære eksperter - som vil være med til at opfylde de mest sårbare befolkningers humanitære behov. EU vil sørge for, at deltagerne udsendes til de steder, hvor behovet for netop deres færdigheder er størst, og at de bidrager til at styrke den lokale kapacitet og det lokale frivillige arbejde.

Der blev vedtaget en delegeret retsakt⁵ og en gennemførelsesretsakt⁶, som trådte i kraft sidst i 2014. I henhold til forordningen fastsætter disse retsakter strenge standarder og procedurer

⁴ http://ec.europa.eu/echo/files/euaidvolunteers/EUAV_Study_Needs_Assessment_en.pdf

⁵ Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 1398/2014 af 24. oktober 2014 om fastsættelse af fælles regler for kandidater og EU-bistandsfrivillige (EUT L 373 af 31.12.2014, s. 8).

for certificering af sende- og værtsorganisationer samt for udvælgelse, uddannelse og udsendelse af de frivillige.

Kommissionen vedtog det første årlige arbejdsprogram for initiativet EU-bistandsfrivillige den 16. juni 2014⁷. Budgettet for initiativets gennemførelse i 2014 var fastsat til 12 148 000 EUR til ydelse af teknisk bistand til prospektive sendeorganisationer med henblik på certificering, opbygning af kapacitet i prospektive værtsorganisationer fra tredjelande, som måtte ønske at deltage i initiativet, lancering af certificeringsprocessen for sende- og værtsorganisationer, udvikling af det tekniske miljø for alle tilknyttede støtteforanstaltninger og indgåelse af en forsikringskontrakt, der yder forsikringsdækning i perioden 2015-2020.

IV. DELEGERING AF OPGAVER TIL EACEA

I henhold til forordning (EU) nr. 375/2014 har Kommissionen fået tillagt beføjelser til at gennemføre initiativet EU-bistandsfrivillige, og den har uddelegeret visse opgaver til Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur (EACEA). EACEA er et forvaltningsorgan med ansvar for gennemførelse af de tekniske aspekter af EU's programmer gennem indkaldelse af forslag, indkaldelse af tilbud og efterfølgende kontraktforvaltning samt for gennemførelse af de tilsvarende budgetbevillinger⁸. Der udarbejdes årlige arbejdsprogrammer, som Kommissionen vedtager ved gennemførelsesafgørelser, som opstiller prioriteter og aktiviteter for de enkelte år, og som danner grundlag for EACEA's indkaldelser af forslag og indkaldelser af tilbud. For så vidt angår den operationelle forvaltning er Kommissionen via "modergeneraldirektoratet" ECHO (humanitær bistand og civilbeskyttelse) direkte ansvarlig for oprettelsen af netværket for initiativet EU-bistandsfrivillige, den centrale onlineplatform, som skal udvikles i løbet af 2015, og kommunikationen. Bestemmelserne og procedurerne for interaktion er fastsat i aftalememoranda mellem GD ECHO og EACEA.

V. AKTIVITETER GENNEMFØRT I 2014

Den 31. december 2014 blev der offentliggjort en indkaldelse af tilbud på forsikring, som har til formål at sikre, at frivillige, der deltager i initiativet EU-bistandsfrivillige, er dækket af en

⁶ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1244/2014 af 20. november 2014 om gennemførelsesbetingelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 375/2014 af 3. april 2014 om oprettelse af det frivillige korps for humanitær bistand ("initiativet EU-bistandsfrivillige") (EUT L 334 af 21.11.2014, s. 52).

⁷ Commission Implementing Decision C(2014) 3872 of 16.6.2014 concerning the adoption of the 2014 work programme and the financing for the implementation of the EU Aid Volunteers initiative.

⁸ Commission Decision C(2013) 9189 of 18.12.2013 delegating powers to the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency with view to performance of tasks linked to the implementation of Union programmes in the field of education, audiovisual and culture comprising, in particular, implementation of appropriations entered in the general budget of the Union and of the EDF allocations (as amended by Commission Decision C(2015) 658 of 12.2.2015).

komplet forsikringsplan, som er udformet specifikt med henblik på at beskytte dem i hele deres udsendelsesperiode (aktivitet 3 i det årlige arbejdsprogram 2014).

Alle nødvendige tiltag blev iværksat for at sikre, at der i starten af 2015 kunne offentliggøres en indkaldelse af forslag om teknisk bistand for sendeorganisationer og opbygning af værtsorganisationernes kapacitet med henblik på humanitær bistand (aktivitet 1) og en indkaldelse af ansøgninger med henblik på certificering af sende- og værtsorganisationer, der ønsker at deltage i initiativet EU-bistandsfrivillige (aktivitet 2)⁹.

Initiativet EU-bistandsfrivillige er endnu en mulighed for at understrege værdien og betydningen af frivilligt arbejde og vise EU's solidaritet med samfund i katastroferamte lande. Støtteforanstaltningerne vedrørende netværkssamarbejde og kommunikation (aktivitet 4) har til formål at øge bevidstheden, fremme deltagelsen, skabe nye muligheder for deltagelse og støtte netværkssamarbejdet mellem deltagerne. I 2014 forberedte Kommissionens tjenestegrene og EACEA endvidere en informations- og netværksdag, der blev afholdt i januar 2015. Formålet med denne offentlige begivenhed var at oplyse fremtidige partnere - gennemførelsesorganisationer - om de muligheder, der er forbundet med initiativet EU-bistandsfrivillige, og at indlede de første aktiviteter under initiativet (indkaldelsen af forslag om teknisk bistand og kapacitetsopbygning og indkaldelsen af ansøgninger med henblik på certificering af sende- og værtsorganisationer).

Siden om EU-bistandsfrivillige på GD ECHO's websted¹⁰ vil løbende blive opdateret med oplysninger om initiativet og kommunikationsprodukter såsom blogs fra frivillige, artikler og videoer. En platform om initiativet vil stille yderligere oplysninger til rådighed for frivillige og deltagende organisationer, herunder et område vedrørende mentorordninger for frivillige, frivilligt arbejde online og mulighederne for netværkssamarbejde for både frivillige og organisationer. De aktiviteter, der er planlagt for 2015, omfatter en konference med henblik på at indlemme erfaringer fra pilotfasen i initiativets næste faser, udvikling af platformen og et lanceringsarrangement.

Resultaterne af disse aktiviteter, som vil blive gennemført i henhold til det årlige arbejdsprogram, vil blive forelagt i den næste årlige rapport.

VI. KONKLUSIONER OG DET VIDERE FORLØB

2014 var et meget vigtigt år for initiativet EU-bistandsfrivillige, hvor retsgrundlaget blev vedtaget, og de efterfølgende administrative og organisatoriske aktiviteter skabte et solidt fundament og gunstige betingelser for initiativets oprettelse og videre udvikling. Da det var nødvendigt at vedtage gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter, var 2014 især et år

⁹ http://eacea.ec.europa.eu/eu-aid-volunteers_en

¹⁰ http://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers_en

med lovgivningsmæssige og forberedende foranstaltninger. Derudover var 2014 også det sidste år for gennemførelse af pilotaktionen, hvorfra erfaringerne allerede er blevet indarbejdet i de overordnede aktiviteter i lovgivningen.

Initiativet EU-bistandsfrivillige er godt på vej til at opfylde sine flerårige målsætninger. Alle aktiviteter er forberedt, så de kan skydes i gang i 2015 efter ovennævnte vedtagelse af retsakterne. Det gælder certificering af sende- og værtsorganisationer, som ønsker at deltage i initiativet EU-bistandsfrivillige, opbygning af værtsorganisationernes kapacitet og teknisk bistand til sendeorganisationerne, en omfattende forsikringsordning for de frivillige, uddannelse af alle frivillige forud for udsendelse og udsendelse af frivillige af de certificerede organisationer. De første pladser vil være tilgængelige for de frivillige i starten af 2016.

Kommissionen vil fortsat promovere initiativet EU-bistandsfrivillige og investere i relevant kommunikation for at øge bevidstheden og indhøste erfaringer. Der planlægges afholdt en række aktiviteter, bl.a. en konference for at markere afslutningen på de forberedende aktiviteter med de frivilliges tilbagevenden fra pilotprojekterne, der befandt sig i den afsluttende fase, og et arrangement med stor synlighed for at lancere fasen med udsendelse af frivillige.

Der findes yderligere oplysninger om initiativet EU-bistandsfrivillige på nedenstående adresse:

http://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers_en